

Totta vai kalajuttu?

*Toiminnanjohtaja Kai Leinosen
lohipilkkisaalis Nurmeksessa
pääsiäisenä. Kuva: Anja Kivelä.*

TUNTOSARVI

Nro 4 ♦ Huhtikuu 2012

Suomen Kuurosokeat ry

Lehtiä voi lukea

Nostalgiaa ja vertaistukea

Sisältö

Pääkirjoitus: Tavoitteista totta.....	3
Lehtiä voi lukea matkapuhelimella.....	4
Nostalgiaa ja vertaistukea kuurosokeusillassa Tampereella.....	6
Matkalla Tanskassa 19.-22.3.2012.....	7
Kansainvälinen ikkuna.....	8
Kerro se kuvin 2012.....	10
Henkilöstöpäivät Kannonkoskella.....	12
Elämys koirien ystävyydestä.....	15
Etiopia-hankkeen kuulumisia.....	16
IT-tuki nykyaikaan – JET-koulutuksen kehittämishanke.....	18
Takakansi: Totta vai kalajuttu?.....	20

Etukannen kuva: Kevättä Hervannassa, Tampereella.
Kuva: Kalle Kiviniemi

Tuntosarvi 5/2012 ilmestyy 25.5. Aineiston viimeinen jättöpäivä 2.5.
Tuntosarvi 6-7/2012 ilmestyy 29.6. Aineiston viimeinen jättöpäivä 5.6.
Aineistoa voi lähettää osoitteeseen: tiedotus@kuurosokeat.fi.

TUNTOSARVI
38. vuosikerta

ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry.

Taitto
Katriina Ekola

Päätoimittaja
vs. tiedottaja Katriina Ekola,
p. 040 753 2026, s-posti:
tiedotus@kuurosokeat.fi.

Toimitusneuvosto
Esko Jäntti (puheenjohtaja), Aarne Pirkola, Ari Suutarla, Jaakko Evonen (sihteeri) ja Katriina Ekola.

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 12 numeroa vuodessa isokirjoituksella, pisteillä, äänitteinä, videona ja/ tai elektronisena versiona. Ruotsinkielinen Käselspröten ilmestyy 4 kertaa vuodessa isokirjoituksella.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry, PL 40, 00030 IIRIS, p. 040 778 0299, faksi 040 604 7477, s-posti: kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Toimiston aukioloaika ma-pe klo 8.00–15.45.

Painopaikka
Oriveden Kirjapaino.

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi. Tuntosarvi on Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton Kultti ry:n jäsenlehti.

Tavoitteista totta

Yhdistyksen vuoden teema on saavutettavuus.

Hieno sana, joka kätkee sisäänsä paljon asioita.

Ensisijaisesti sanalla tarkoitetaan palvelujen saavutettavuutta. Jos minä tarvitsen jotain palvelua, on minun otettava siitä selvää tavalla tai toisella. Joskus saan riittävän tiedon aluesihteerin kautta, joskus muualta. Palvelut eivät tule luokse- ni automaattisesti.

Onko yhdistys jäsenilleen saavutettava? Menemällä mukaan yhdistyksen järjestämiin tapahtumiin, leireille, kerhoihin, viriketoimintaan, kokouksiin tai käyttämällä erilaisia yhdistyksen tarjoamia palveluja, kuten aluesihteerin-, IT-, kommunikaatio- tai kuntoutuspalveluja, olet mukana yhdistyksen toiminnassa ja silloin olet toteuttanut yhdistyksen saavutettavuuden.

Entä olemmeko me kuurosokeat ihmiset saavutettavia? Saadaanko meihin kontaktia tai uskalletaanko meitä lähestyä? Omalla tekemisel-

lä voimme vaikuttaa moniin asioihin. Olemalla mukana siellä missä tapahtuu on helpompi olla saavutettava. Itse mietin parisen vuotta, kehtaisinko liittyä oikeaan keila-seuraan. Minä liityin helmikuussa seuraan nimeltä VKK eli Vähemmän Kuuluisat Keilaajat. Parissa kilpailussakin olen käynyt ja sehän se vasta ennakkoon jännittikin, miten minut otetaan vastaan niin sanottujen normaalien keilailijoiden keskuudessa. Edellisellä kerralla rupesin juttelemaan pukuhuoneessa erään pidempään lajia harrastaneen kanssa. Kerroin, että olen aiemmin keilannut lähinnä näkövammaisten kanssa. Kaveri totesi, että kyllä lajia voi harrastaa melkein kuka vaan. Lisäsin siihen, että minä olen muuten kuurosokea. Kaveri tähän, että on hänelläkin polvi sökö ja olkapää reistailee, eiköhän meillä kaikilla ole jotain vammoja? Minulle tuli heti sellainen olo, että minähän olen yksi heistä! Ensimmäisessä kilpailussa järjestäjät tulivat kysymään selviänkö itse vai tarvitsenko apua? Tulosten kirjaimiseen tarvitsen apua, mutta muuten ajattelin keilata itse.

Meidän lehtemme, Tuntosarvi ja Uutislehti, ovat mielestäni myös saavutettavia. Tuntosarvi ilmestyy painettuna isokirjoituslehtenä, pisteillä, Daisy-äänitteenä, viitottuna ja Luetus-julkaisuna. Uutislehden osalta puuttuu vain viitottu versio, ehkä sekin vielä joskus tulevaisuudessa toteutuu. Tekniikan kehittyessä on meillä paremmat ja monipuolisemmat mahdollisuudet saavuttaa tietoa ympärillämme olevasta maailmasta. Toki täytyy muistaa, että uusi tekniikka täytyy myös opetella.

Omiin saavutettavuuksiini on kuulunut jo pitkään kuurosokeiden keilailijoiden menestyminen näkövammaisten Suomen Mestaruuskisoissa. Sunnuntaina 25.3.2012 Joensuussa se tavoite täyttyi. Kuurosokeat Keilailijat (KSK) sai SM-hopeaa kaikkien yllätykseksi. Hopea oli minullekin yllätys. Pronssiin uskoin, mutta joukkuehenki korkealla ME ylitimme itsemme!

Tehkäämme siis jokainen tavoitteistamme totta!

Esko Jäntti

Toimitusneuvoston
puheenjohtaja ♦

Lehtiä voi lukea matkapuhelimella

Teksti: Ari Suutarla

Moni näkövammaisen sekä kuulon tai näön jäänäitä käyttämään kykenevä kuurosokea on jo vuosia lukenut lehtiä ja muita julkaisuja tietokoneen avulla. Näkövammaisten Keskusliiton Tiedonhallintapalvelut eli THP on antanut tietokoneeseen Luetus-ohjelman. THP:n asiakkaaksi pääsee, jos näkövammaisen haittaaste on 50 % tai enemmän. Tarjolla on kymmeniä päivä- ja aikakauslehtiä sekä muita julkaisuja.

Lukeminen onnistuu puhelimella

Lehtien ja muiden julkaisujen lukeminen on jo jonkin aikaa ollut mahdollista myös matkapuhelimella. On mukavampi istahtaa nojatuoliin tai heittäytyä sohvaan lukemaan kuin asettua tuoliin ankean tietokonepöydän ääreen. Jos kuuloa on käytettävissä, lehtien luku sujuu kuulolaitetta käyttäen ulkona lenkillä, junassa tai bussissa. Kulkuneuvoissa voi näön jäänäiteellä katsella puhelimen näyttöä suurennusohjelman kanssa tai

ilman. Lehdet ja muut julkaisut ovat aina samassa paikassa, missä on oma matkapuhelin.

Tarvitaan hyvä puhelin

Matkapuhelimessa tulee olla Symbian-käyttöjärjestelmä sekä Series 60 - tai Series 63 -ohjelma-alusta. Ne eivät ole mitään erikoisia asioita, vaan hyvän puhelimen ominaisuuksia. Matkapuhelinten myyjät kyllä tuntevat nämä käsitteet.

Puhelimen ruudunlukuohjelman sopivuus puhelinlaitteeseen ei ole aukoton. Myyjältä kannattaa puhelinta hankkiessa tarkistaa sen toimivuus Talks- tai Mobile Speak -ruudunlukuohjelman kanssa.

Mikä puhe- tai suurennusohjelma?

Ääntä ja suurennusta varten matkapuhelimeen tulee hankkia maksullinen Talks tai Mobile Speak -niminen puhelimen näytön lukuohjelma. Hinta on noin 280 euroa. Monin paikoin sosiaalitoimi tai terveydenhuolto maksaa tämän ohjelman. Äänen laatua parantaa vielä ohjelma nimeltä Mikropuhe, jonka hinta on noin 50 euroa. Sen saa muun muassa Näkövammaisten Keskusliiton apuvälinemyymälästä Aviriksesta.

Luetus-ohjelma on ilmainen

Matkapuhelimeen asennettava lehtien lukuohjelma on nimeltään Symbian Luetus. Se on ilmainen. Jos taitoa riittää, Luetuksen voi itse hakea netistä. Asentamisen voi tehdä myös Suomen Kuurosokeat ry:n IT-asiantuntija tai liriksessä THP:n ihminen. Jos on asiaa lirikseen, voi poiketa Aviriksesta ostamassa Talks-näytönlukuohjelman ja saada samalla Luetus-ohjelman asennetuksi. Muista ostopaikoista voi kysyä IT-asiantuntijalta tai aluesihteeriltä.

Nettiyhteys on tarpeen

Tavallisen puhelintoiminnon lisäksi puhelimeen täytyy operaattorilta pyytää nettiyhteyden avaaminen. Yllätysten välttämiseksi puhelinlaskeissa kannattaa ottaa niin sanottu kiinteä nettiyhteys. Silloin maksu ei ole riippuvainen yhteyden käytön määrästä.

Lehtien haku tapahtuu internetin kautta. Nettiyhteyden avulla voi myös lähettää ja ottaa vastaan sähköposteja ja muutoinkin liikkua netissä. Hyödyllistä on laittaa pikalinkit esimerkiksi sääpalveluun, Matkahuollon ja VR:n aikatauluun tai omalle suosikkisivustolle. Kilpailun ansiosta puhelimen nettiyhteyden hinta on jo hyvin edullinen. ♦

Nostalgiaa ja vertaistukea kuurosokeusillassa Tampereella

Teksti: Jaakko Evonen

Tampereella sijaitsevassa kulttuurikahvila Hertassa pidettiin kuurosokeuteen liittyvä teemailta lauantaina 24.3.2012. Ohjelmassa olivat Helsingin Goethe-Instituutin ja elokuvakerho Monroen esittämä Land of Silence and Darkness -dokumenttielokuva ja keskustelutilaisuus.

Vuonna 1971 valmistuneessa **Werner Herzogin** ohjaamassa dokumenttielokuvassa kerrotaan kuurosokeiden ja heidän lähipiirinsä elämästä. Dokumentissa seurataan nuorena kuulonsa ja näkönsä menettänyttä **Fini Straubergia**, joka kohtaa kuurosokeita eri paikoissa.

Dokumentissa oli hienoja ja mieleenpainuvia tilanteita. Mielenkiintoista oli seurata, että millaista kuurosokeiden elämä oli reilut 40 vuotta sitten Saksassa. Eri kommunikointimenetelmiä, kuten lormitus, tadoma ja viittomakieli, esiteltiin monipuolisesti. Kiinnostavia olivat myös lukuisat elämäntarinat. Oli-

sin tosin toivonut paikoin hieman nopeampaa tarinankerrontaa.

Elokuvan jälkeen vuorossa oli keskustelutilaisuus, jossa käytiin läpi sekä elokuvaa että kuurosokeiden nykytilannetta Suomessa. Aiheet käsittelivät esimerkiksi kontaktin ottamista toiseen ihmiseen ja ympäristöön, kosketusta tiedonsaannin keinona, opiskelua, kuntoutusta, ryhmätilanteita, apuvälineitä ja asenteita kuurosokeita kohtaan. Muutama totesikin, että apuvälineet ovat nykyisin selvästi kehittyneet elokuvan 1970-luvun tilanteeseen nähden. Lisäksi keskustelussa nousi esille, että kuurosokea voi kohdata haastavia tilanteita opiskelussa ja työelämässä.

Tilaisuus oli mielestäni antoisa, etenkin vertaistuen osalta. Illan aikana huomasin, että kuurosokeus aiheena herätti runsaasti keskustelua ja ajatustenvaihtoa. Olisi mukava, että vastaavia tempauksia järjestettäisiin jatkossakin Suomessa. ♦

Matkalla Tanskassa 19.–22.3.2012

Teksti: Sanna Tuomaala

Ensimmäinen seminaarimatkani Tanskaan Dronninglundin linnaan alkoi 19.3.2012 lentomatalla Helsingistä Kööpenhaminan kautta Aalborgiin. Kaupunki on Tanskan neljänneksi ja Jyllannin niemimaan pohjoisosan suurin. Aukkaita Aalborgissa on yli 100 000. Itse Dronninglund on yksi Aalborgin lähellä sijaitsevista kylistä. Dronninglundin ja koko Jyllannin niemimaan historia sisältää värikkäitä kertomuksia aina viikinkien ajoilta alkaen.

Nunnaluostarista konferenssihotelliksi

Paikka, jonne kokoonnuimme seminaariin, sijaitsee 25 minuutin ajomatkan päässä Aalborgin lentokentältä ja on nimeltään Dronninglund Slot. Pääpihalla vieraita tervehtii takorautainen portti lehtikultakoristeineen. Taustalla kohoaa kirkon jylhä tornisiluetti, joka loi ympärilleen oman ikiaikaisen, melkein mystisen tunnelman. Nykyään tasokas linnahotelli tarjoaa puitteet sekä hää- ja syntymäpäiväjuhlille että virallisille koulutuskursseille.

Luentojen välillä ehdimme hyvin tutustua ympäristöön ja rakennukseen tarkemmin. Muun muassa arkkitehtuurissa näkyi romanttiselle keskiajalle tyypillisiä muotoja, kuten holvikattoja ja pieniruutuisia ikkunoita sekä symmetrinen puutarha. Löysin linnassa kierrellessäni Ritarisalin takkoineen, Sinisen salin vanhoine muotokuvamaalauksineen ja Tornihuoneen. Hyvällä mielikuvituksella oli helppo nähdä, kuinka linnan huoneissa on mahdollisesti eletty vuosisatoja sitten.

Historiasta sain selville, että alkujaan linna on toiminut benediktiiniläisnunnien luostarina vuodesta 1100 lähtien ja silloin nimi oli Hundslund Kloster. Luostari oli yksi Tanskan vanhimmista nunnaluostareista. Uskonpuhdistuksen jälkeen vuonna 1536 linnan omistajina on toiminut niin kuninkaallisia, aatelisia kuin tavallisia kartanonherroja. Jokainen omistaja on tuonut linnaan jotain itsestään: toinen loi puutarhaa ja kolmas rakennutti lisärakennuksia. Nykyisen nimen linnalle antoi Kuningas **Kristi-**

an V:n vaimo kuningatar **Charlotte Amalie**. He asuivat linnassa vuosina 1690–1729. Tuon ajan jälkeen paikan nimi on säilynyt, vaikka omistajat ovat vaihtuneet.

Stressin hallintaa

Niin värikäs ja kiinnostava kuin linnan historia onkin, olisi varmaan hyvä kertoa hiukan myös seminaarista. Pääaihe oli stressi. Nykyään stressiä aiheutuu monistakin asioista, kuten elämäntilanteen muutoksista, talousvaikeuksista, maailman kiireestä ja monesta muusta. Yksi tapa hallita stressiä olisi poistaa ylimääräisiä stressitekijöitä. Joku käyttää erilaisia rentoutustapoja, kuten joogaa, miehistekilyä tai filosofisia keskusteluja. Meille kuurosokeille olisi mahdollista valita ihan oma lajinsa, nimittäin kosketukseen perustuva taktiilihieronta.

Taktiilihieronnassa peruselementtejä ovat rauhallisuus, lämpö ja kevyellä painovoimalla tehtävä kosketusliike. Kuten joogassa, kosketuksen lisäksi käytetään rauhallista hengitysrhythmiä tahdittamaan käsien liikkeitä. Oteetaan esimerkkinä selän alue: hierottava istuu rennosti tuolilla niin, että vatsa nojaa selkänojaan ja kädet tyynyn päällä. Tärkeintä on mukava ja rento asento. Hieroja aloittaa alaselästä ja etenee ylös harteille ensin

pyörivin liikkein, sitten vaakatasossa ja pystysuunnassa. Lopuksi tehdään isoja sydämkuvioita ja päätetään hartiasuudulle. Peitellään hierottava lämpimällä pyyhkeellä tai peitolla. Näin hierottava voi vielä lopuksi nauttia kehoon syntyneestä lämmöstä ja rennosti hyvänolon tunteesta. Taktiilihierontaa meille opetti ruotsalainen luennoitsija **Pernilla Henriksson**. ♦

Kansainvälinen ikkuna

Teksti: Ari Suutarla

EDBU:n hallitus kokoontuu Suomessa

Euroopan Kuurosokeiden Liiton, EDBU:n hallitus kokoontuu Tuusulan Onnelaan toukokuun 20.–23. päivänä. Hallituksen ja koko liiton puheenjohtaja on **Sergei Sirotkin** Venäjältä, taktiilisti kommunikoiva mies. Kokous valmistelee liiton lokakuussa tulevia tapahtumia Bulgariassa. Myös viime syyskuussa Tukholmassa perustetun Maailman Kuurosokeiden Urheiluliiton, ISFDB:n hallitus pitää

kokouksensa Onnelan kokouksen yhteydessä.

Järjestelykuluja ei Suomelle Onnelan kokouksesta tule, sillä jokainen osanottajamaa maksaa omat matka- ja muut kulunsa. EDBU:n hallitukseen kuuluu Venäjän lisäksi kuurosokeita Ruotsista, Unkarista, Espanjasta ja Norjasta. Tilintarkastaja on Bulgariasta ja toinen tilintarkastaja on **Ari Suutarla**.

Puheenjohtaja **Seppo Jurvanen** toimii Onnelan kokouksen isäntänä. Urheilujärjestön kokoukseen osallistuu sen hallituksen suomalainen jäsenen **Esko Jäntti** Jyväskylästä. Kokoukseen tulee avustava henkilökunta mukaan lukien noin 20 henkeä.

Sanna Paasonen naisten foorumiin

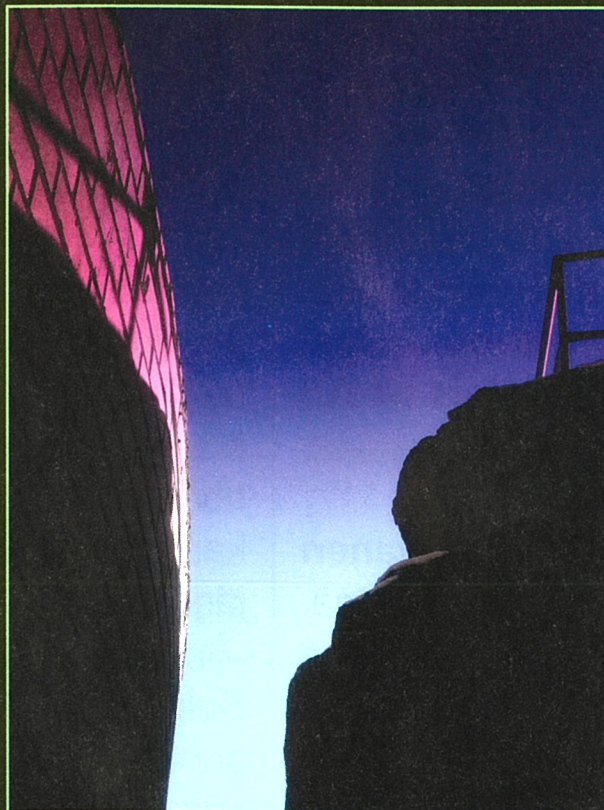
Lokakuun viimeisellä viikolla on Bulgariassa Euroopan Kuurosokeiden Liiton järjestämänä Euroopan ensimmäinen kuurosokeiden naisten foorumi. Kokous on kaksipäiväinen, ja sitä johtaa kuurosokea rouva **Angela Pimpinella** Italiasta.

Foorumi jakautuu kahteen työjaostoon. Yhtä vetää bulgarialainen rouva ja toista Suomen Kuurosokeat ry:n varapuheenjohtaja, maisteri **Sanna Paasonen** Mikkelistä.

Naisten foorumia seuraa samassa paikassa yleinen kuurosokeiden konferenssi esitelmineen ja keskusteluineen. Lopuksi on Euroopan Kuurosokeiden Liiton yleiskokous, jossa muun muassa valitaan liitolle uusi hallitus. Suomen Kuurosokeiden hallitus on asettanut ehdolle EDBU:n hallitukseen puheenjohtajansa **Seppo Jurvasen**. Liiton toimikausi on neljä vuotta. Ari Suutarla ei enää jatkossa ole käytettävissä EDBU:n tehtäviin. Kokouksiin voi osallistua tarkkailijana, kunhan saa rahoituksensa järjestymään.

Bulgaria ei vielä pääsiäiseen mennessä kyennyt ilmoittamaan kokouksen kustannuksia hotellin valintavaikeuksien takia. Kokoussarja tulee olemaan joko pääkaupungissa Sofiassa tai siitä 150 kilometriä etelään kaupungissa nimeltä Plovdiv. Se on Tampereen kokoinen ja hyvin vanha - sanotaan, että maailman kuudenneksi vanhin! ♦

Kerro se kuvin 2012

*Sinivioletti,
Marja-Leena Karjalainen*

Kerro se kuvin -viikon aikana tutustuttiin omaan digikameraan, valokuvauksen ja kuvallisen ilmaisun perusteisiin. Opeteltiin siirtämään kuvat kamerasta koneelle sekä lähettämään niitä ystäville. Viikolla oli vierailevana kouluttajana Suomen Kuurosokeat ry:n mediatuotannosta vastaava IT-asiantuntija Kalle Kiviniemi.

Kerro se kuvin -viikko järjestetään seuraavan kerran keväällä 2013.

Talvi, Merja Vähämaa

Muusa, Kauko Lahti

Talvi, Eetu Seppänen

Henkilöstöpäivät Kannonkoskella

Teksti: Maija-Liisa Lahti, kuva: Merja Kovanen

Suomen Kuurosokeat ry:n henkilöstöpäivät pidettiin Kannonkoskella Piispalan nuorisokeskuksessa 14.–15.3. Paikka sijaitsee Jyväskylästä noin sata kilometriä pohjoiseen Saarijärven ja Viitasaaren kainalossa.

Matkustin ”suorinta reittiä” eli ensin Porista Helsinkiin ja sitten yhteiskuljetuksella edellisenä iltana Piispalaan. Tulimme perille klo 22:n jälkeen, eikä talon henkilökunta ollut enää paikalla. Oli sovittu, että huoneiden avaimet löytyvät postilaatikosta, vaan löytyikö pimeässä kyseinen laatikko? Löytyi ja avaimia oli, vaan mistä löytyvät Oravanpesä-niminen rivitalo ja erilaiset mökit? Oli pimeää ja tavattoman liukkaat polut sekä tiet. Useamman harhailun jälkeen kaikki löysivät nukkumapaikan ja pääsimme lepäämään.

Päivien aiheina olivat muun muassa keskustelut ajankohtaisista asioista, ICF-luokitukseen tutustuminen ja

perehtyminen työhyvinvointikyselyn tuloksiin.

Keskiviikko 14.3.

Ajankohtaisten asioiden ja lounaan jälkeen puheenjohtaja **Seppo Jurvanen** puhui hallituksen ja puheenjohtajan tehtävistä. Hän kertoi muutamien työntekijän tuoneen esille, että puheenjohtaja on siellä, missä hänen ei pitäisi olla. Kuitenkin hallitus vastaa kaikesta yhdistyksen toiminnasta ja jotta tämä vastuu voidaan kantaa, on hyvä tietää asioista ja saada suoraan suodattamatonta tietoa. Suora kanssakäyminen on paras tapa saada tietoa, kuinka henkilöstö voi.

Työhyvinvointikysely

Suomen Kuurosokeat ry teetti helmikuussa 2012 henkilöstötutkimuksen, jonka Innolink Research Oy toteutti sähköisellä lomakkeella. Vastasin kyselyyn ja täysin sokeana on annettava kiitos hyvin suunnitellusta

Risto Hoikkanen käy läpi henkilöstöpäivien ryhmätyön tuloksia.

lomakkeesta. Puhesyntetisaattorin avulla lomakkeen täyttäminen sujui helposti, ja sitä oli ilo työstää. Henkilöstöpäivillä käytiin läpi tutkimuksen tuloksia.

Taitotasot ja niiden tavoitteet

Marko Vainioma ja **Merja Kovanen** kertoivat kehitteillä olevista taitotasoista.

1. Perustaso, joka olisi vähimmäisosaamisen taso kaikille työntekijöille.
2. Ammattilaistaso, joka olisi perustaso plus omaan ammattiin liittyvä erityisosaaminen.
3. Asiantuntijatasolla työtehtävä koostuisi pääosin erityisosaamisesta.

ta, aihealue olisi hallittava laaja-alaisesti.

Taitotasojen tavoitteena on:

1. Varmistaa työntekijöille riittävä osaamistaso työtehtävissään.
2. Varmistaa järjestön riittävä kokonaisosaaminen ja kilpailukyky.
3. Toimia työkaluna johtamiselle ja kehittämiselle.
4. Sisäisten koulutustarpeiden näkyväksi tekeminen.

Puheenjohtajan kyselytunti

Päivän päätteeksi henkilökunta sai kysyä puheenjohtajalta. Puheenjohtaja vastasi ennakkoon lähetettyihin kysymyksiin, joiden aihealueina olivat muun muassa hallituksen tehtävät ja rooli organisaatiossa, hallituksen

antama tuki esimiehille, hallituksen koulutus ja yhdistyksen jäsenten samanarvoisuus.

Ilta jatkui ohjatulla keppivoimistelulla ja omaehtoisella liikunnalla, joiden jälkeen oli luottamusmiehen esittäytyminen ja illallinen.

Torstai 15.3.

Aamulla puheenjohtaja jatkoi kysymyksiin vastaamista.

ICF-luokitus

Ritva Rouvisen, Merja Kovanen ja Harri Peltolan aiheena oli ICF-luokitus (International Classification of Functioning, Disability and Health = terveydentilaan käytettävä toiminnallinen luokitus, jossa on mukana vahvasti toiminnallinen näkemys.

ICF kuvaa kehon, yksilön ja ympäristön suhteita, joissa tärkeitä ovat toiminta ja osallisuus. Luokituksella ei ole yksin arvoa, vaan se toimii yhdessä muiden asioiden kanssa kuvaten, miten vamma vaikuttaa ihmisen arkielämään.

Kaikkien työntekijöiden pitää ymmärtää kuurosokeuden ydin ja sen seurannaisvaikutukset.

Ryhmätyöt

Ryhmätöitä varten jakaannuttiin kolmeen (3) ryhmään, joiden aiheet ja vetäjät olivat:

1. ICF-luokitus: Ritva Rouvinen ja Harri Peltola.
2. Taitotasot: Merja Kovanen ja Marko Vainioma.
3. Henkilöstön hyvinvointi: **Pirkko Lieko** ja **Risto Hoikkanen**.

Ryhmätyöt purettiin ennen lounasta. Lounaan jälkeen annettiin palautetta ja toiminnanjohtaja **Kai Leinonen** päätti henkilöstöpäivät puhumalla tulevaisuuden suuntaviivoista.

Henkilöstöpäivien ohjelma oli hyvä ja ilmapiiri positiivinen. Paikka tuntui ensisilmäyksellä hieman haastavalta, kun rakennukset sijaitsivat laajalla alueella etäällä toisistaan. Aikataulu oli tiukka ja siirtyminen paikasta toiseen liukkailla poluilla aiheutti pientä myöhästelyä. Positiivisesti ajateltuna siinä tulivat liikunta ja ulkoilu aivan kuin lisäbonuksena. Taitavan tulkkini ansiosta en kaatunut, vaikka joillekin niin kävi. Kiitos järjestäjille!

Maija-Liisa Lahti
virikeohjaaja, Pori ◆

Elämys koirien ystävydestä

Nimimerkki: Torpparska

Tuo koiran tervehdys jokaiselle koiran omistajalle ja opaskoiralle.

Joka sauvakävelylenkillä aamuisin ja iltaisin kävelen Hämeenlinnan puistoa kohti. Jokainen omistaja kulkee koiran kanssa vastaan minua, ja koira haluaa tervehtiä kuonolla minun käsiäni häntä heiluen iloisesti. Joka kerta kosketan sen kuonoa ja niskaa silittäen, kiitän kauniista tervehdyksestä. Omistaja kysyy joka kerta, miksi koira tykkää minusta, eikä hauku minua, vaikka koiralla on vihainen luonne?

Selitän omistajalle tarkkaan koiran omasta vammaisen vaistosta. Se tietää hyvin, jos kuulo-näkövammaisen tai kuurosokea kävelee epätasapainoisesti kuulovamman takia. Koirien omistaja rakastaa koiria ja haluaa antaa iloisen tervehdyksen. Se tuo hyvää oloa itselleni.

Pian jokainen omistaja oppii arvostamaan koiraansa, joka haluaa tervehtiä minua häntää heiluttaen. Joskus en näe tarkkaan kauas, mutta koira tietää hyvin heikosta näkökentästäni. Se tulee vastaan

antaen Moi-moi-moi-tervehdyksen minun käsiini ja istuu vartoen taputustani. Taputan joka kerta kiittäen Moi-tervehdyksestä.

Kummikoira **Kiira** naapurissa aina katsoo parvekkeelta, näkyykö merkkiä minusta. Se näkee minut heti ja istuu odottaen makupalaa, se on palkinto tervehdyksestä. Muistan Kiiraa sen jokaisena nimi- ja syntymäpäivänä ja jouluna antaen herkkupalan tai jotain leluja. Aina se katselee ikkunassa, kun näkee minut kävelylenkillä.

Joskus huutelen naapurustoa tervehtien "Hei" tai "Moi". Kiira tuntee minun äänimerkkini. Heilutan ikkunassa olevalle Kiiralle, joka vastaa haukkuen kovalla äänellä koska tietää, etten kuule. Kova haukku-määni täristää ruumistani. Ihanaa, että minulla on neljä (4) kummikoira, jotka antavat iloa ja hyvää mieltä yksineläjälle.

Torpparska,
entisten karkeakarvaisten
mäyräkoirien omistaja ◆

Tuomas Tuure mukana etiopialaisten kuurosokeiden tilaisuudessa.

Etioopia-hankkeen kuulumisia

Teksti: Tuula Hartikainen, kuva: Tuomas Tuuren kotialbumi

Hallituksen 8.3. koulutuspäivä päättyi mielenkiintoiseen ja mukaan tempaavaan **Tuomas Tuuren**, Kynnys ry:n kehistysyhteistyösihteerin kertomaan Etioopia-hankkeen kuulumisiin. Kynnys ry hallinnoi hanketta. Se alkoi viime vuonna ja jatkuu ainakin tämän vuoden loppuun, mutta tavoitteena on pitkäaikainen kumppanuus. Meidän yhdistyksemme antaa asiantuntevasta vertaisryhmän muodossa. Hankkeen tavoitteena on parantaa etiopialaisten kuurosokeiden tilan-

netta organisoimalla aluetoimintaa, hankkimalla henkilökuntaa ja yhteistyökumppaneita sekä laajentaa lasten tukikeskuksen toimintaa. Nyt on saatu yksi tavoite toteutettua, kun on isot toimistotilat ja sen yhteydessä lasten tukikeskus.

Vuoden sisällä etiopialaisten kuurosokeiden jäsenmäärä on kasvanut 94:stä yli 300 jäseneseen. Etiopian kuurosoket ovat järjestäytyneet vuonna 2006. Fyysisesti vammautuneisiin suhtaudutaan suhteellisen

hyvin, mutta esimerkiksi kehitysvammaiset pidetään piilossa kotona kuten Afrikassa on usein tapana.

Tietoa hankkeen lähtökohdista

Ennen hankkeen käynnistymistä Tuomas Tuure ja **Riku Virtanen** vierailivat Etiopiassa vuonna 2010. Heidät vietiin kuurosokeiden toimistolle, joka osoittautui lähinnä autotalliksi missä ei ollut sähköä eikä työpöytääkään. Abilis-säätiö antoi apurahan, jolla hankittiin tilat, kalusteita, tietokone ja toimistotarvikkeita. **Ari Suutarla** oli mukana Tuomaksen kanssa käynnistämässä hanketta. Kommunikaatio-ongelmien ja tulkkien puutteen takia vuoropuhelu on hidasta. Tuomas kertoi yhdestä kuurosokeiden tapaamisesta. Siellä oli ollut mukana 18 kuurosokeaa ja yksi vapaaehtoinen henkilö, joka kävi huutamassa jokaisen kuurosokean korvaan esillä olleen asian. Kyseinen tapaaminen oli kestänyt lähes 12 tuntia. Tarvitaan siis aikaa ja kärsivällisyyttä asioiden eteenpäin viemiseen.

Seuraavalla kerralla oli tilanne vuoropuhelussa jo parempi, sillä jokaisella kuurosokealla oli ollut oma puheentoistaja.

Perheet ovat sidoksissa kuurosokeisiin lapsiinsa syrjäytyen työelämästä. Tuomas kertoi, että kuurosokeita lapsia on jopa sidottu narulla huonekaluihin kiinni heidän turvallisuutensa takia, kun vanhemmat ovat menneet mm. töihin. Siellä ei ole mahdollisuutta päivähoidon eikä kouluun, sillä kuurosokeita lapsia ja nuoria ei hyväksytä kuurojen eikä sokeiden kouluihin kuin poikkeustilanteissa, jos kuulon- tai näönjäänteitä on jäljellä.

Tuomaksen kokemuksia hankkeesta

Lasten tukikeskuksessa käy säännöllisesti 7–15 lasta viikosta riippuen. Heille opetetaan kommunikointia ja päivittäisiä toimia. Tuloksena kaikki lapset ovat oppineet perusasioita kommunikoinnista ja huolehtimaan itsestään. Lisäksi he voivat tutustua toisiin kuurosokeisiin. Tukikeskuksen ansiosta kuurosokeiden lasten vanhemmat ovat vapautuneet töihin ja muuhun elämään, kun he eivät ole sidoksissa lapsiinsa koko ajan.

Tuomas mainitsee yhtenä esimerkkinä yksinhuoltajaisän, jolla on 3-vuotias tytär. Isän ollessa kotona lapsensa kanssa he elivät ruokaavun varassa. Nyt isä käy töissä ja heidän taloudellinen tilanteen-

sa on parantunut. Tytär on oppinut kommunikoimaan sujuvasti muiden leikki-ikäisten kanssa ja hän osaa lukea pistekirjoituksella ensimmäisiä sanoja.

Tärkein onnistumisen hetki on ollut epäilemättä lasten tukikeskuksen perustaminen viime vuoden kesälä. Siitä on ollut konkreettista apua perheiden arjen sujumiseen.

Tulkkikoulutus valtion puolesta on erittäin heikolla tasolla. Kuuroille tulee tulkkeja yliopiston viittomakielisen opetuksen kautta. Osa kuuroista yliopisto-opiskelijoista tekee vapaaehtoistyötä kuurosokeiden kommunikaation parissa.

Etiopia-hanke on ainutlaatuinen tilanne Kynnys ry:lle, sillä tämä on ensimmäinen hanke, joka keskittyy kuurosokeisiin ja ensimmäinen koulutushanke, jonka kohderyhmänä on lapset.

Toivotan menestystä Etiopia-hankkeelle ja parempaa elämänlaatua kuurosokeille ja heidän perheilleen! ♦

Kuva: Katriona Ekola

IT-tuki nykyaikaan

JET-koulutuksen kehittämishanke

Teksti: Marko Vainioma

Osallistuin järjestön muiden esimiesten kanssa Tampereen aikuis-koulutuskeskuksen järjestämään Johtamisen erikoisammattitutkinto-koulutukseen. Osana tätä koulutusta kuului kehittämishanke, jonka tarkoituksena oli kehittää ja parantaa

johtamismenetelmiä ja -taitoja. Järjestömme hallitus esitti opiskelijoille eri aihealueita ja minun tehtäväni oli nimetty "Hajallaan olevien alaisten johtaminen" -otsikolla.

Keskityin tässä aihealueessa järjestön sisäisen IT-tuen kehittämiseen. IT-yksikön työntekijöitä on kolmessa toimipisteessä ja tätä kautta sisäisten työtehtävien seuraaminen sekä töiden loppuunsaattamisen varmistaminen on ollut usein mahdollista. Jotta tästä ongelmasta voitaisiin päästä, päätin hankkeessani ottaa käyttöön työjonojärjestelmän. Järjestön työntekijöille avattiin verkoon vikailmoituslomake ja sähköpostiosoite, jonne havaitut ongelmat sekä tarvittavat työtehtävät voidaan ilmoittaa. Järjestelmän kautta voin reaaliaikaisesti seurata koko järjestön sisäisen IT-tuen työtehtäviä ja tarpeen mukaan osoittaa tehtäviä eri työntekijöille. Avattu palvelu nimettiin helpdesk -palveluksi.

Koska olemme valtakunnallinen järjestö ja työntekijöitämme on useilla eri paikkakunnilla, jouduin miettimään kuinka tällaisen organisaation sisäinen IT-tuen hallinta pitää toteuttaa. Työjono mahdollisti tehtävien hallinnoinnin, mutta ei ratkaissut kaikkia ongelmia. Teimme yhteistyösopimuksen DataInfon kanssa automa-

tisoidun hallinta- ja asennuspalvelun rakentamisesta sekä koko järjestön tietokoneiden uusimisesta. Projektin valmistui helmikuussa 2012 ja nyt kaikki järjestön tietokoneet ovat etähallittavissa sekä rutiinitehtävät automatisoitu. Näillä muutoksilla saimme siirrettyä työaikaa varsinaiseen kuulonäkövammaisten asiakastyöhön.

JET-koulutus oli vaihtelevan mielenkiintoinen riippuen aihealueesta ja siitä, kuinka oppia voi nykyisessä työtehtävässä hyödyntää. Merkittävin etu opiskelusta oli järjestön esimiestoiminnan tehostuminen ja jäsentyminen. Varmasti lopulliset tulokset koulutuksesta tulemme näkemään vasta muutamien vuosien kuluttua.

Marko Vainioma

IT-päällikkö ♦

JET-koulutuksen taustaa

Suomen Kuurosokeat ry:n esimiehet osallistuivat esimieskoulutukseen eli JET-tutkintoon Tampereen Aikuiskoulutuskeskuksessa. Koulutus alkoi 1.9.2010 ja päättyi 15.2.2012.

Tuntosarven numeroissa esitellään koulutukseen liittyvät kehittämishankkeet.